

bomenbieb.nl

Kapavraag

**3 BOMEN,
HORTUS BOTANICUS, AMSTERDAM**

Bomenrapportage

Hortus Botanicus, Amsterdam

INLEIDING

Bomenbieb heeft in opdracht van de Hortus Botanicus te Amsterdam, [REDACTED], de opdracht gekregen om voor 3 bomen een boomtechnisch onderzoek uit te voeren ten behoeve van een kapaanvraag. Het betreft een *Prunus ramburii* (boomnummer 19950152/1), een *Crataegomespilus x dardari* (boomnummer B4049/1) en een *Taxodium distichum* (boomnummer 19950423/1).

Deze drie bomen zijn al vanaf de start van de reguliere boomveiligheidscontrole in 2019 tot de recentste boomcontrole in 2025, bomen met aandachtspunten op het gebied van veiligheid. Bij de *Prunus* betreft dat mechanische overbelasting en bij de *Crataegomespilus* gaat het om een zwamaantasting in de stamvoet en bij de moerascipres (*Taxodium*) betreft het takbreuk. De opdrachtgever heeft gevraagd om voor deze bomen met behulp van foto's en enkele gegevens kort uiteen te zetten wat de voorgestelde maatregelen zijn en waarom.

PROJECTGEGEVENS

Opdrachtgever: Hortus Botanicus, Amsterdam; [REDACTED]
Naam onderzoeker: [REDACTED] (*Boomveiligheidscontroleur, European Tree Technician & Certified Veteran Tree Specialist*)
Reden onderzoek: Zorgen om veiligheid
Datum onderzoek: 18 februari 2026
Datum rapportage: 13 april 2026

ONDERZOEKSMETHODE

Visuele boomveiligheidscontrole op basis van de VTA-methode, waar nodig aangevuld met klophamer en prikstok.

SITUATIE

Situatie:

Linksboven betreft boom 1: de *Prunus ramburii* (boomnummer 19950152/1).

Rechtsboven betreft boom 2: de *Crataegomespilus x dardari* (boomnummer B4049/1).

Linksonder betreft boom 3: de *Taxodium distichum* (boomnummer 19950423/1)
(Bron: garden explorer van de Hortus).

BOOMGEGEVENS BOOM 1

Boomsoort:	<i>Prunus ramburii</i>
Boomnummer:	19950152/1 (Hortus)
Stamdiameter:	45 cm (op 130 cm boven maaiveld van de dikste stam)
Stamomtrek:	142 cm (op 130 cm boven maaiveld van de dikste stam)
Status:	Reguliere status (geen monumentale boom)
Beplantingstype:	Solitair, met kroonrand tegen andere bomen aan.
Standplaats:	Beplanting, open grond

Conditie

De conditie van de boom is voldoende te noemen (Roloff), de scheutlengte, bladbezetting, hergroei na snoei is allemaal voldoende.

Veiligheid

Het betreft een meerstammige boom, die vanaf de grond bijna direct in twee stammen splitst. De aanhechting tussen de twee stammen is een zogeheten plakoksel. Ook de nieuwe splitsing van 1 van de twee hoofdstammen splitst weer, ook met een plakoksel. Een plakoksel betekent dat er ingesloten bastweefsel tussen de twee tegen elkaar aangroeiende stammen zit en dat de stammen als het ware aan elkaar geplakt zijn. Dit betreft een veiligheidsrisico op het uitbreken van 1 van de stammen of 1 van de gesteltakken. Om dit risico te beperken direct naast het pad is er eerder al eens een kroonreductie geweest. Verder is er op de gesteltakken en stammen reactiegroei zichtbaar om de mechanische overbelasting te compenseren. Dit is zichtbaar aan de hand van groeibanen en bastscheuren.

Bij de stamvoet is een holte/rotting aanwezig van een oude weggezaagde tak/stam. In de herfst 2025 zijn hier vruchtlichamen aangetroffen van een saprofyt, vermoedelijk zwavelkopje. De inrikbaarheid op deze plek met de prikstok bedraagt 40 cm.

Omgevingsrisico

De standplaats is direct naast het pad en in het valbereik van het pad in het geval van stambreuk/ takbreuk.

Flora en fauna quick scan

Op het moment van inspectie was er geen actieve nestactiviteit of beschermde flora of fauna aanwezig in of bij de boom. In de boom zijn geen holtes of spechtengaten die gebruikt kunnen worden door hollenbroeders of vleermuizen.

BOOMGEGEVENS BOOM 2

Boomsoort:	<i>Crataegomespilus x dardari</i> 'Simon-Louis' ex. Bellair 'Jules d'Asnieres'
Boomnummer:	B4049/1 (Hortus)
Stamdiameter:	88 cm (op 130 cm boven maaiveld)
Stamomtrek:	28 cm (op 130 cm boven maaiveld)
Status:	Reguliere status (geen monumentale boom)
Beplantingstype:	Solitair, met kroonrand tegen andere bomen aan.
Standplaats:	Beplanting, open grond

Conditie

De conditie van de boom is al jaren afnemend (matig o.b.v. Roloff). Een gestagneerde groei, weinig reactiegroei op stam en stamvoet rond de aantasting.

Veiligheid

De boom heeft al sinds 2019 een dikrandtonderzwam op de stamvoet. In de jaren is de aantasting uitgebreid naar rondom de stamvoet en naar boven meer in de stam. Sommige vruchtlichamen zijn inactief en verdroogd en sommige zijn nog actief en groeien elk jaar verder. Op basis van deze aantasting is de kroon al eerder eens ingenomen om de windvang te verkleinen en de kans op stambreuk te verkleinen. Met geringe inspanning is de boom te bewegen, wat duidt op een grote kans op stambreuk/instabiliteit en weinig wortels die nog intact zijn.

Omgevingsrisico

De standplaats is direct naast het pad en in het valbereik van het pad in het geval van stambreuk/ instabiliteit.

Flora en fauna quick scan

Op het moment van inspectie was er geen actieve nestactiviteit of beschermde flora of fauna aanwezig in of bij de boom. In de boom zijn geen holtes of spechtengaten die gebruikt kunnen worden door holenbroeders of vleermuizen.

BOOMGEGEVENS BOOM 3

Boomsoort:	<i>Taxodium distichum</i>
Boomnummer:	19950423/1 (Hortus)
Stamdiameter:	60 cm (op 130 cm boven maaiveld)
Stamomtrek:	188 cm (op 130 cm boven maaiveld)
Status:	Reguliere status (geen monumentale boom)
Beplantingstype:	Solitair, met kroonrand tegen andere bomen aan.
Standplaats:	Beplanting, open grond langs het water naast de bijenkast

Conditie

De conditie van de boom is voldoende te noemen (Roloff), de scheutlengte, naaldbezetting is allemaal voldoende.

Veiligheid

In de stamvoet en stam zijn geen gebreken aangetroffen, maar in de kroon is al jaren problematiek van takbreuk. Dit is helaas inherent aan de boomsoort die dit vaak kent en opvallend is de andere moerascipres in de Hortus vrij van takbreuk, maar bij deze boom zijn sinds 2020 al verschillende keren grote takken afgebroken en in de tuin, op het pad en op de bijenstal terecht gekomen. Gelukkig tot op heden zonder letsel, maar al wel met schade aan de bijenstal in 2025. (O.a. kroonschade in 2021, 2023 en 2025). Door de standplaats aan het water is over het algemeen de kans op schade of letsel klein, maar doordat er na storm of zwaar weer elke keer takken blijven breken, blijft veiligheid bij deze boom een punt van aandacht.

Omgevingsrisico

De standplaats is direct naast de bijenkast en in de buurt van de brug en in het valbereik van 2 paden in het geval van stambreuk/ instabiliteit.

Flora en fauna quick scan

Op het moment van inspectie was er geen actieve nestactiviteit of beschermde flora of fauna aanwezig in of bij de boom. In de boom zijn geen holtes of spechtengaten die gebruikt kunnen worden door hollenbroeders of vleermuizen.

CONCLUSIE EN ADVIES

Na het afronden van de werkzaamheden in de grote kas, is de wens van de Hortus om nu delen van de (buiten)tuin aan te pakken. Hiervoor is veel energie gestoken in het maken van een beheerplan, waarbij een dunning meer ruimte op de bodem en in het kronendak ontstaat voor educatie, collectie en waarin collectiestukken elkaar minder beconcurreren en zodoende gezonder blijven.

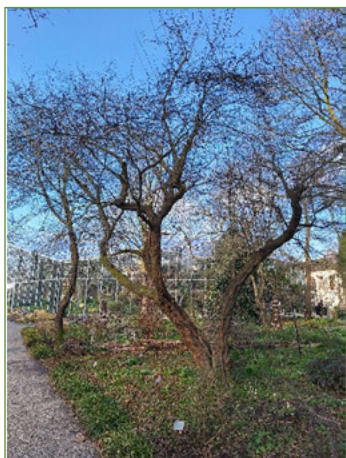
Deze drie bomen vallen buiten de in het beheerplan voorgestelde dunningsclausule vanwege de positie en afstand van de bomen t.o.v. elkaar. Desondanks beperken ze wel de onderbeplanting op groeirimte en licht en hebben al geruime tijd extra aandacht nodig in het kader van veiligheid. Vanaf de boomveiligheidscontrole in september 2019 staan de bomen al onder verhoogde aandacht vanwege de in het rapport genoemde plakoksels bij boom 1, zwamaantasting in boom 2 en takbreuk bij boom 3. Er zijn al wel veiligheidsmaatregelen getroffen door middel van een krooninname of extra snoei van de bomen. Maar het veiligheidsgebrek blijft bestaan en het omgevingsrisico direct naast het pad/ bijenstal zal blijven voortbestaan. Bij boomnummers 1 en 2 is het gebrek onomkeerbaar en zal de kans op falen van het plakoksel of verrotte stamvoet toenemen. Bij boomnummer 3 blijft takbreuk een continu risico, zeker omdat er in het verleden herhaaldelijk grote takken zijn uitgebroken met zwaar weer.

Op het moment van inspectie was er geen actieve nestactiviteit of beschermde flora of fauna aanwezig in of bij de bomen. In de bomen zijn geen holtes of spechtengaten die gebruikt kunnen worden door hollenbroeders of vleermuizen. Geadviseerd wordt om de bomen buiten het broedseizoen te vellen en voor de zekerheid net voor de kap een extra check te doen op de aanwezigheid van nesten.

Geadviseerd wordt om de bomen te vellen vanuit het oogpunt van veiligheid met een reguliere omgevingsvergunning: activiteit kappen binnen 6 maanden (indien mogelijk, dan eerder).

Wellicht kan er van de stam van de Prunus iets met het hout gedaan worden in de vorm van een bijzonder object of een souvenir voor de bezoekers.

BIJLAGE A | FOTO'S BOOM 1: PRUNUS RAMBURII

Overzichtsfoto boom 1 februari 2026

Verskillende aanhechtingen van tak en stam zijn te kwalificeren als plakoksels.

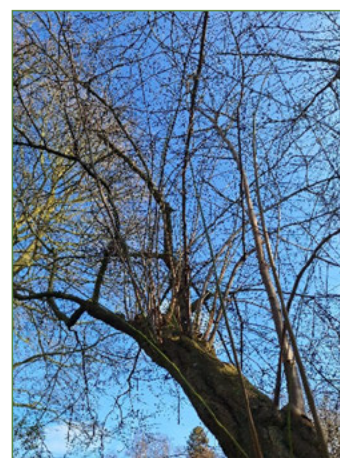
Door de slechte aanhechting van gesteltak en de dubbele stam is takbreuk of stambreuk een reëel risico.

Holte in de stamvoet, oude snoeiwond, waar ook zwamvorming in is geconstateerd in de herfst van 2025.

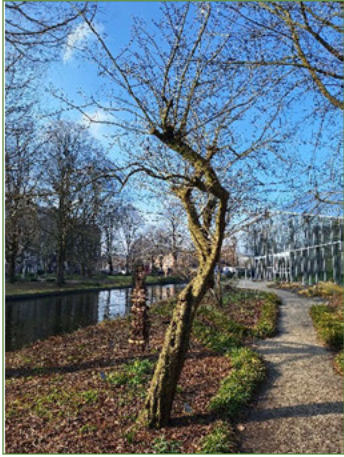

Reactiegroei op de mechanische overbelasting is overal op de stam en takken zichtbaar.

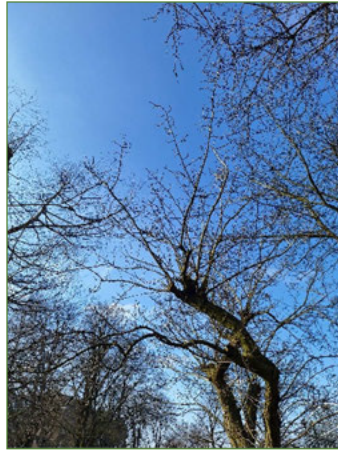

Reactie op de snoei, door middel van waterloten. Prunus is vatbaar voor boomgaardvuurzwam op de snoeiwonden.

BIJLAGE B | FOTO'S BOOM 2: CRATAEGOMESPILUS

Overzichtsfoto boom 2 februari 2026

Hergroei van loten als reactie van een veiligheidssnoei (kroon innemen).

Necroses in de bast en schors waarin delen van de schors worden afgeworpen (Bastdeformatie).

Groeï van vruchtlichamen van Dikrandtonderzwam op de stamvoet en hoger op de stam.

Groeï van vruchtlichamen van Dikrandtonderzwam op de stamvoet.

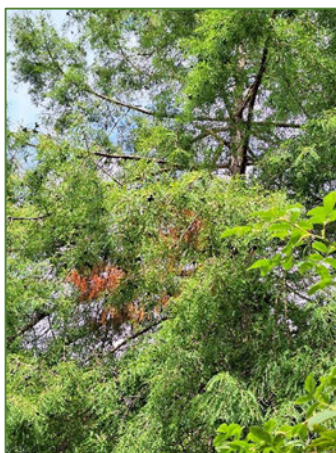

Groeï van vruchtlichamen van Dikrandtonderzwam rondom op de stamvoet.

BIJLAGE C | FOTO'S BOOM 3: TAXODIUM

Overzichtsfoto boom 3 na storm 2023 met takbreuk

Kleinere gebroken takken in de kroon, de grotere uitgebroken takken waren daags na de storm al opgeruimd.

Overzichtsfoto boom 3 in 2025 waar duidelijk zichtbaar al de top en andere gesteltakken t.o.v. 2023 uit de boom gebroken zijn.

In juni 2025 brak een flinke gesteltak niet tijdens een storm maar met een windvlaag af en viel op de bijenstal helaas met schade als gevolg.